

Нюр

2020

ISSN 0207 – 6543

6+

Жангы жылгъа алгъыш

Жангы жыл тири келсин эм хош келсин,
Игиликни, ахшылыкъны кѣп берсин!
Жер тюбю бизге къыйынлыкъ иймесин,
Кѣк да жерге бир деп зорлукъ берсмесин!
Къышны жауму, къары да кѣп болсун,
Жазгъа бу жер къарыудан, кючден толсун!
Жерге сыйынмасын боллукъ берекет,
Ачлыкъ кѣрмесин аламда бир миллет!
Хар адамны бети ышарсын, кюлсюн,
Анга бу жыл оздуруп саугъа берсин!
Къууанчыбыз тюз черек кибик акъсын,
Жарсыу бизни табалмагъанлай къалсын!
Мен айтханны Уллу Аллах да айтсын,
Бир адам да къалмай, насып сынасын!

СЕМЕНЛАНЫ Зекерия

Къар аппа

Не узакъ эсе да жол,
Къар Аппа бизге жетгенди.
Хар бирибизге да ол
Кѣп ариу саугъа этгенди.

Къар, жауп таугъа, къолгъа,
Дюн-дуня жомакъды энди.
Тюбейик Жангы жылгъа,
Ол къууанч бла келгенди.

Жасалгъан назы терек
Жылтырайды, дуу жанады.
Къар тийре ариуду бек,
Хар сабий да къууанады.

Ариука да, сейирге
Къалдырырча, тепсегенди.
Биз аны бла бирге,
Жыр айта, ойнайбыз энди.

Бир къарагъыз тышына –
Жел къарны бурдум бурады,
Борака да башына
Тот къазан къаплап турады.

ЁЛМЕЗЛАНЫ Мурадин

Ахматны жетишими

Малкъондуланы Ахмат бюгюнлюкде кыралыбызда жаш композиторладан бириди. Музыка бла ол онбир жылындан бери кюрешеди.

Малкъондуланы юйюрге эки жаш бла бир кыыз ёсгендиле. Алай Ахмат эгечинден бла кыарындашындан айрмалы эди дерге боллукъду. Сабий заманында ол, телевизор, радио бла да жарыкъ макъамланы эшитген кезиунде жюреги жарып, тепсеп, ызы бла уа кеси аллына музыканы дуниясына батып кете эди. Жашчыкыны аллай иттиниулугюн кёрген анасы, аны музыкалы школгъа береди. Аны бошагъанлай, ол Искусстволаны колледжине киреди. Анда ол миллет кыобузну сайлап, билимин Саратов шахардагы консерваторияда ёсдюрюрге таукелленгенинде да, ол ызыны сайлап окъугъанды. Уллу шахарда Ахматны кыобузда ойнауна устазлары бийик багъа бичгендиле.

Консерваторияны бошай туруб а, ол, «Минги тау» деген симфонияны жазып, искусствону дуниясына таукел атлам

этгенди. Аны ызындан ол дагыда Мёчюланы Кязимни «Тохир бла Зухура» деген поэмасына кёре «Легенда гор» операсын жазгъанды.

Ахматча жашла ёсюп келген тёлюлеге юлгюдюле. Ол мындан ары да бизни кесини жангы музыка чыгъармалары бла кыуандырлыгына ийнанабыз.

ТАППАСХАНЛАНЫ Аминат

СЁЗ ОЮҢ

Биз сабий заманда кёп тюрлю сёз оюнла жорюй эдиле. Магъаналары башха болуп, бир бирге ушагъан сёзлени ким кёп табады, аланы къысха айтычукълада ким тап жарашдырады деп, эришиучю эдик.

Баям, аллай оюнланы бусагъатда да болмаз эди хаталары.

Бир терекде – эки алма.
Бирин ал, бирин а алма.

Сабийге ат аталгъанды.
Ташны кючден аталгъанды.

Атынг жолда бек арыды.
Жолунг былайдан арыды.

Доктор саусузгъа багъады.
Базарда хар зат багъады.

Къой орунда – эки акъ къой.
Бичен сал да, ашама къой.

Чаришде чапдыла атла.
Сен аллынга тири атла.

Мени челекчигим акъды.
Тешикчигинден суу акъды.

Ахмат эшикден шош кирди.
Аны юсю-башы кирди.

Хасан Хусейни алдады.
Хасандан Хусей алдады.

Олтургъан шинтигим тапды.
Ахмат жолда бичакъ тапды.

Чокъуракъ метеке къапды,
Хасан къалачымы къапды.

Хасан да кюресин къарны.
Бирда аурумасын къарыны.

Ахмат, кюзгюге бир къара.
Не затды бетингде къара?

Къазыкъны чанчханма къаргъа.
Анга къонду къара къаргъа.

Билеме, бир сенден башха,
Киши тиймейди сют башха.

Жашны бармагъы жарады.
Жарагъа дарман жарады.

Кенг арбазда барады той,
Аш-суу эркинди, аша, той.

Тохтамай жауады жауун.
Сют башны чайкъап, ал жауун.

Бек кызыуду быйылгъы жай.
Быстыр жуу, къурутургъа жай.

Огъурлу жаз, къууатлы жаз.
Жазны алгъышлап, назму жаз.

Кязимни от жагъасы

Къайсы миллетни да дин, тин, тил байлыгъын тамблагъы кюнню къайгъысын кѳрген адамла сакълайдыла. Биз бюгюн таулу болгъаныбызгъа ёхтемленебиз, нек дегенде, Беш да Тау элни адамлары, малкъар халкъны акъылманы, философу, жакъчысы, хар бир таулу юйюрню энчи сыйлы жууугъу, адабиятыбызны мурдор ташын бегитген Мѳчюланы Кязимни тилинде сѳлешебиз.

Кязим кесини жюрегинде жарсыуун, къууанчын да назмулагъа салгъанды, Къуранны зикирлерича, хар сыйлы жерде эшитгендиле аланы таулула. Къуш бийиклигинден, Шыкъыдан къарагъан жюрек излемлерине, халкъына, элине, аякъ тюбюнде къумурсхагъа дери иги ариу жашауну, тенгликни излей эди Кязим. Бюгюн аны бизге къокуп кетген назму тизгинлери, айтхан сѳзю энчи жердедиле. Аны ёлюмсюз насийхаты, темир туйген берч къоллары, жазгъан тизгинлери бюгюн да поэзиябызны алгъа жарытхан чырагъыдыла.

Барыбызгъа да къууанчха, юч жыл мындан алгъа, Нальчикде Мѳчюланы Кязимни атын жюрютген фонд ачылады. Кязимни от жагъасы бу юч жылны ичинде кѳп адамны кесине къонакъ этгенди. Бери кѳп сабий келип, жыр эм назму да айтхандыла.

Аны туугъан айы октябрь, бизге энчи айча кѳрюнеди. Бир уллу байрам, кюзню ариу чапыракълары тюрлю-тюрлю бетлерин табийгъатха тѳкгенча, жыл сайын бу айда сабийлени назму айтханлары, Кязимни атын эсгергенлери, бизни жюреклерибизде энчи къууанч туудурады.

Быйыл октябрь айда Мѳчюланы Кязим атлы маданият фонд Кязимни назмуларын окъууну онлайн халда бардыргъанды. Анга уллу эс бургъан устазла бла окъуучула кюн сайын жангы назмулары бла бизни къууандырып турдула.

Эришиуню ахырына жууукълаша, Къарачай-Черкесден, Ингушетия Республикадан, Москвадан, Къабарты-Малкъардан да, бу эришиуге къатышханланы саны эки жюзге жетген эди. Хар эришиуге къатышхан сабийни, аны устазын да сыйлы къагъытла бла саугъалагъанбыз.

Ёсюп келген жаш тѳлю уа, Кязимни насийхатларын, назмуларын окъуй, тюз жолда жашай, миллетибизни келлик кюнюн кѳз инжилерича сакълап, кѳп ёмюрлени эслеринде тутарыкъларына ышанабыз.

АППАЙЛАНЫ Ларуса

ГИТЧЕ МАМУРАШЧЫКЪ

Тюрк жомакъ

Эртте-эртте, эрттеледе, къалын агъач ичинде айыу юйор жашап болгъанды. Талай замандан ол юйорде айыу балачыкъ тууду.

Ата айыу бла ана айыу очукъгъа – кеслерини жумушакъ, хычыуун балачыкъларына – Быздык деп атадыла.

Ата айыу кюн сайын аш, отлукъ мажарыргъа агъачха барыучу эди. Ана айыу да юй жумуш бла кюреше, заманы оза эди. Быздыкны уа не эгешчиги жокъ, не аны бла тутушуп ойнар къарындашчыгъы жокъ эди. Негери, шуёху да угъай. Ол жангызлай айланнгандан эригип, агъачха теренирек къутулуп, анда шуёхчукъла излериги келе эди.

Алай, анасы мамурашчыгъын* жангызлай агъачха иерге унамай эди.

Бир эрттенликде айыу юйор эртте къобуп, къол-бет да жуудула, ауузла-

нып, балачыкъларын агъачха чыгъарыргъа хазыр болдула.

Жолда бара, аяз Быздыкны жубу жаякъчыкъларын сылай, агъачха къонакъгъа чакъыргъанча, жол кёргозте эди.

Гибелекле омакъ къанатчыкъларын къагъадыла. Гюл чечекле, башчыкъларын ары бла бери чайкъап, кеслерини жырчыкъларын айтадыла.

Быздык жашил кырдыкны юсюнде ойнайды, тёнгерейди. Аны кёлю жарыкъ эди.

Атасы бла анасы балаларыны жарыкъ халына къууанып, охо да, энтта да, бир кесек ойнасын деп, кесинлей арлакъгъа бошладыла.

Мамурашчыкъ агъачда таш макъала бла, саскыла бла, чыпчыкъла бла да шуёх болду. Ойнады, тереклеге тагъылып, зауукъ этди. Бир кесек-

Мамурашчыкъ* – айыу бала.

ден Быздык, агъач ичине теренирек узайгъанын эслеп, артха айланды.

Къайтып бара, бир терек бахчагъа жетди. Кёгетлеринден ашарыгъы келип, ол бир секиргенлей, ичине тюшдю. Ашады, тойду да, бир четенчик атылып тура эди да, аны ичи бла бир кёгет да жыйды.

Аланы да алып бара тургъанлай, къояннга тюбеди. Ол акъыллы къоян эди.

– Сатыпмы алгъанса быланы? – деп сорду ол мамурашчыкъгъа. Быздык ол соруугъа бек сейир этди: кёгет бахчаны иеси болгъанын билмей эди ол.

Акъыллы къоян Быздыкга:

– Иесинден сормай, биреуню бахчасына тюшюп, кёгетлерин жыаргъа жарамайды. Сен аны билмейми эдинг? – деди.

Айыу балачыкъ бек уялды. Акъыллы къоян аны уяла билгенине бек ыразы болду да:

– Мен терек бахчаны иесин таныйма. Сюе эсенг, мен сени аны бла танышдырайым, – деди.

Быздык, тирилип, ыразылыгъын билдирди.

– Сау бол, хурметли Къоян, – деди. – Сен болмасанг, терек бахчаны иеси, къолан Сурахай эди. Быздык, уяла-уяла, аны аллына келип, кёгетледен толу четенчикни анга узатды.

– Айып этме, сормай алгъаным ючюн. Мен... мен билмегенме, – деп, башын энишге бошлады.

– Хау, иги этмегенсе. Алай сен терслигинги тюзете билгенинг ючюн, мен сени кечеме. Кёгетлени уа санга къайгъы этип тургъан атанга бла ананга элт, – деди Сурахай, жумушакъ ышара.

БОТТАЛАНЫ Puma

НЮРЛЮЧЮКЛЕ

МОКЪАЛАНЫ Магомед

ЖАНГЫ КЪАР

Къар агъарта чумну, жеркни,
Жангы жыл кечеси жетди.
Къар Аппа акъ жаллы атын
Жюйрюк чанасына жекди.

Ай къайда? Жулдузла къайда?
Букъдуламы Къапчагъайда?
Шамил, Зулий, Амиш, Лейля
Ариу тепсейдиле тойда!

Къарс урады Азнаурчукъ,
Къыл къобуз согъады Журчукъ.
Бойнакъ айыучукъ да, майна,
Бир топалашчыкъ, къужурчукъ!

Хораз – Тюлкую бла шуёх,
Эрлен – Кирпи бла шуёх.
Токъбет, кёккес Гинжи къызыл
Гюлмендисин къысханды чох.

Кишиу да омакъды бизде,
Жангы Ай къонакъды бизде,
Кёкден къараучу жулдузла
Жим-жим жана юйюбюзде.

Эшикде уа жауады къар,
Тауну, тюзню жабады къар.
Кечебиз той бла озуп,
Дунягъа чыммакъ танг атар!

Аттоланы Алим бла
Аттоланы Аида

Мызыланы Рамил

Текуланы Алия

Текуланы Амина

ТЮРЛЮЧЮКЛЕ

Конкурсада Бегийланы Абдуллахны назмуларын окъугъан сабийле

МОКЪАЛАНЫ Магомед

Къар жауады, чыммакъ къар.
Юрме, кючюк! Юрме, сен.
Бир жарыкъ къонакъ келсин,
Айтсын бир иги хапар.
Шошду къая, шошду тар
Бюгюн эски журтумда,
Бюгюн жангы жырымда
Къар жауады, чыммакъ къар.

Тогъузаланы Элина

Залийханланы
Эмил

Мызыланы Магомед

ЁЛМЕЗЛАНЫ Мурадин

ОНЖЕТИНЧИ ИНГИР

ГИТЧЕ ТИШХАҢЧЫКЪНЫ УЗАКЪ ЖОЛОУЧУЛУГЪУ

Батырчыкъ деп бир тишхан балачыкъ болгъанды.

Бир кюн ол, жер-суу кёре, жолгъа тебирегенди.

Кёпмю-азмы баргъанды Батырчыкъ, бир уллу кёлге чыкъгъанды.

– Менден жюзгюч бармыды,
Менден жигит бармыды,
Менден жюзгюч, менден жигит
Дюн-дунияда бармыды,
Бармыды, ой, бармыды,
Бармыды, ой, бармыды?! –

деп жырлагъанды ол, кёлню жюзюп ётер умут этип. Сора, бурунун чюелтип:

– Жокъду, жокъ сенден жюзгюч,
Къаз да сукъланыр санга.
Кюч десенг, сендеди кюч!
Мен кесим – шагъат анга! –

деп махтагъанды кесин. Махтагъанды да, кёлню жюзюп ётгенди.

– Солумай балыкъ да ётмез эди бу уллу кёлню! – деп, тегерекге ёхтем къарагъанды, алай, жан да кёрмей, мудах болгъанды. Мудах иги да болурса, аллай жигитлигинги киши да кёрмесе.

Кёл а суудан толу айыу ыз эди.

Биягъы кёпмю-азмы баргъанды Батырчыкъ, бир уллу тау кёргенди.

Тегерекге къарагъанды да, жан да кёрмей, биягъы мудах болгъанды:

– Ой, не аман болду, былайда бир буу да жокъ. Мен анга секирген къалай болгъанын кёргюзтюр эдим.

– Менден жюйрюк бармыды,
Менден жигит бармыды,
Менден жюйрюк, менден жигит
Дюн-дунияда бармыды,
Бармыды, ой, бармыды,
Бармыды, ой, бармыды?! –

деп жырлагъанды. Жырлагъанды да, тауну башы бла секирип ётгенди. Сора, бурунун чюелтип:

– Жокъду, жокъ сенден жюйрюк,
Сенден секиртме да жокъ
Сыртынга алсанг да жюк,
Жеталмаз не жел, не окъ.

– деп махтанганды.

Аны тау дегени уа бош бир таш жаркъачыкъ эди.

Батырчыкъ, кетип бара, эки айыуну кёргенди. Ала талаша тура эдиле.

– Тохтагъыз бусагъатдан! – деп чапханды ёрюшге Батырчыкъ. – Мен бек батырма, бек къарыулу! Энди тюйюшсегиз, экигизни да халек этерме!

Эки айыу да алайдан думп болгъанды.

Алай ала айыула угъай, бюрчечикле эдиле.

– Менден батыр бармыды,

Менден кючлю бармыды,
Менден батыр, менден кючлю
Дюн-дунияда бармыды,
Бармыды, ой, бармыды,
Бармыды, ой, бармыды?! –

деп жырлагъанды. Сора, бурунун чюелтип:

– Жокъду, жокъду сенден батыр!
Кюч десенг, сендеди кюч!
Чинакайынг таш ууатыр,
Бир уруп жарыр тюккюч! –

– деп махтанганды.

Батыр тишханчыкъ энтта кёп жигитлик этерик болур эди, алай, эсине ыннасы биширген гюттючюк тюшюп, ызына айланып чапханды.

Юйге кире келгенлей, ол, тапкадан бир сау гюттю алып ашай, ыннасына этген жигитликлерин махтанып айтханды.

– Ай, сен жигит жаш! – деп къуачакълагъанды ынна тишханчыкъны.

АППАЙЛАНЫ Лариса

Жангы жыл келеди

Тюшюнгдеча акъ къары,
Бурум-бурум этеди,
Къар хапугъа миндирип,
Саугъаланы иеди.

Ариу къарны акълыгъы,
Тюшлерингде жомакъла,
Ариу парча жыйрыгъы,
Жангы жылгъы къонакъла.

Саугъа толу артмакъла
Къыш суратла ишлейди,
Буз аппа да, ашыгъып,
Чана тюбюн билейди.

Акъ гюлменди жайылгъан
Арбаз – толу саугъадан.
Къыш сууугъу, къууанып,
Алгъыш эте тауладан.

Жангы жылы келеди,
Назы терек – къолунда.
Буз аппаны алгъышы
Къабыл бола жоллада.

Нюрлю, кюнлю къыш бети,
Жангы жылынг – къууанчда.
Кёп жылланы жашасын
Тау миллетим алгъышда!

ХОГМАНИ

Шотландияда Жангы жылгъа Хогмани дейдиле. Бу байрам отну байрамыды. Хогмани кельт тилден кечюргенде «жангы эрттенлик» деген магъананы ачыкълайды. Бу байрам бек сейирлик байрамладан бирине саналады.

Байрамгъа къошулгъанла, омакъ костюмла да кийип, чыккырлада чайырны жандыргъандыла, озгъан жылны белгилеп.

Ала от бла суу адамланы къара кючледен сакълагъанларына бек ийнаннгандыла.

Биринчи январьда уа сакълагъан къонакълары къара шин-

ли жаш болгъанды. Тёреге кёре, ол насыпха жол ачханды.

Келген къонакъла биргелерине кёмюр ташчыкъланы келтирип, аланы от жагъада отха атхандыла, Жангы жыл кёп насып келтирсин деп.

РАХАЙЛАНЫ Аминат

Юсенбек АСАНАЛИЕВ

АКЪЫА СЁЗЛЕ

Сёзню табын тапсанг,
Таш да сёлешир.

Элин ариу тутмагъан
Жерин ариу тутмаз.

Адамлыгъын сакълагъан да бар,
Адамлыгъын малтагъан да бар.

Алгъыш алгъан арымаз,
Къаргъыш алгъан жарымаз.

Кёз кёрмегенни сёз кёрюр.

Орунсуз сёз – оюмсуз сёз.

Эл къууаты – эллик,
Жер къууаты – кенглик.

Сюйрелип барсанг да,
Юйренип бар.

Атасын сыйламагъан – бетсиз,
Анасын сыйламагъан – эссиз.

Тюз жашагъан – жюз жашайды.

Ичинде чюйрелиги барны
Ишинде игилиги болмаз.

Юйюнде юрген итни
Ёню бийикге чыгъады.

Ашыкъ-бушукъ этилген иш
Ала-къула къалыр.

Ёлюмсюз сёзю болгъанны
Ёчюлмез ёмюрю болур.

*Къыргъыз тилден
кёчюрюлгенди.*

АХМАТЛАНЫ Ахия

ТАУУКЪЛА

- Къанкылдагъан тауукъла,
- Не тапдыгъыз?
- Гаккыла!
- Не этдигиз?
- Сатдыкъ!
- Не алдыгъыз?
- Баппу!
- Не болду да?
- Къапдыкъ...

Раппай улу Махамет,
Сыртха чыкъ да, хахай эт!
Гоппан бла суучукъ ал,
Тауукълагъа ашчыкъ сал,
Эшиклерин тапчыкъ ач,
Балалагъа тюйчюк чач.

СЁЗБЕР

Сёзберни сёзлерин тюз жазсагъыз, сол жанында ёресине тизгинде тау эллерибизден бирини атын окъурукъсуз.

1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								

1. Тюелени бир-бир ызындан тизилип барыулары.
2. Адам бахчасын, сабанын сугъарыр-гъа кеси къолу бла ишлеген суу ыз.
3. Бек алгъа чыкъгъан жулдуз.
4. Ол быстырлада болады.
5. Бахчалада ёсюучю ханс.
6. Адамны ёсюп, акъылы тохташхан кезиую.

7. Къумачны бир тюрлюсю.
8. Къысылыр неда кирир жер.
9. Къыш суукълагъа тамыры юсюнде къургъакъсыгъан ханс.

Сёзберни **БОТТАЛАНЫ Рума** хазырлагъанды.

Ежемесячный литературно-художественный журнал для детей

«НЮР» («Свет») № 12-2020 г.

Выходит с января 1982 года На балкарском языке

Учредитель:
Государственное казенное учреждение Кабардино-Балкарской Республики «КБР-Медиа»

И.о. главного редактора
А. А. САБАНЧШЕВА

Редколлегия:

Л. АХАЕВА
А. БЕГШЕВ
М. БЕШПАЕВ
Т. БИТТИРОВА
Ж. ГУЗЕЕВ
А. МИШАЕВА
М. ОЛЬМЕЗОВ
Оформление
Н. АККИЗОВОЙ
Компьютерный набор и вёрстка
А. МИЗНЕВОЙ

Журнал зарегистрирован Управлением Федеральной службы по надзору в сфере связи, информационных технологий

и массовых коммуникаций по Кабардино-Балкарской Республике Рег. ПИ № ТУ07-00124 от 11.01.2018 г.

Сдано в набор 24.11.2020 г. Подписано в печать 14.12.2020 г. Выход в свет 24.12.2020 г. Формат 60x90 1/8 Бумага мелованная Гарнитура литературная Уч.-изд. л. 2,7 Тираж 832 экз. Заказ № 2659 Индекс 73908

Стоимость одного номера по подписке через ФГУП «Почта Россия» – 15,19 руб.; за 6 месяцев – 91,14 руб.

Адрес редакции: 360017. г. Нальчик, пр. Ленина, 5. Тел.: 42-37-27; 42-14-19. arpa.sabanchieva@mail.ru

Адрес издателя: 360017 г. Нальчик, пр. Ленина, 5. ГКУ «КБР-Медиа». Дом печати.

Отпечатано в ООО «Издательство «Южный регион», 357600, Ставропольский край, г. Ессентуки, ул. Никольская, 5а

Отпечатано в полном соответствии с качеством предоставленного электронного оригинал-макета.

Орузлама 2021

БАШИЛ АЙ (Январь)

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Вс
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

БАЙРЫМ АЙ (Февраль)

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Вс
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28

АЛТОТУР АЙ (Март)

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Вс
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

АРТТОТУР АЙ (Апрель)

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Вс
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

ХЫЧАУМАН АЙ (Май)

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Вс
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

НИККОЛ АЙ (Июнь)

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Вс
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

ЭЛИЯ АЙ (Июль)

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Вс
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

КЪЫРКЪАР АЙ (Август)

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Вс
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

КЪЫРКЪАУУЗ АЙ (Сентябрь)

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Вс
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

ЭТЫЙЫКЪ АЙ (Октябрь)

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Вс
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

АБУСТОЛ АЙ (Ноябрь)

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Вс
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

ЭНДИРЕУЮК АЙ (Декабрь)

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Вс
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Баш кюн – понедельник
Геуорге кюн – вторник

Бараз кюн – среда
Орта кюн – четверг

Байрым кюн – пятница
Шабат кюн – суббота
Ыйых кюн – воскресенье